

Friluftsrådene Landsforbund

Eyvind Lychesv 23 B, 1338 SANDVIKA

www.friluftsrad.no

Tlf 6781 5180, E-post friluft@online.no

Bankkonto 7874 05 76495, Organisasjonsnr 971 262 826

Klima- og miljødepartementet

postmottak@kld.dep.no

Deres ref: 14/523

Vår ref: 447

Dato: 16. september 2015

HØRINGSUTTALELSE TIL FORSLAG OM BRUK AV SNØSKUTER FOR FORNØYELSESKJØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM MOTORFERDSEL I UTMARK OG VASSDRAG OG FORSKRIFT FOR MOTORKJØRETØY I UTMARK OG PÅ ISLAGTE VANN

Friluftsrådene Landsforbund (FL) viser til høringsbrev datert 10. juli d.å. om innføring av adgang til å etablere snøskuterløyper for fornøyleskjøring. Denne høringsuttalelsen er administrativt behandla. FL beklager at Klima- og miljødepartementet ikke ga oss utsatt høringsfrist slik at saken kunne behandles på vårt styremøte 27. september. For oss er dette en så viktig sak, verdimeisig og prinsipielt, at en styrebehandling av uttalelsen ville vært naturlig.

Snøskuter er et hensiktsmessig transportmiddel for nyttekjøring vinterstid - også for tilrettelegging for friluftsliv ved varetransport til turisthytter mm, og har stor betydning for preparering av skiløyper. Samtidig medfører snøskuterkjøring betydelige ulemper, bl.a. ved støy og forstyrrelse av dyreliv. Vi har lite eller ingen kunnskap om hva innføring av fornøyleskjøring med snøskuter kan bety for friluftslivskultur, aktivitetsmønster og folkehelse.

Alle de ubesvarte spørsmåla, faren for å starte irreversible prosesser og "føre-var-prinsippet" har vel vært bakgrunnen for at den røde-grønne regjeringa og så Høyre-FrP-regjeringa, ville gjennomføre en omfattende forsøksordning som grunnlag for å vurdere lovendring. Det var stor motstand mot å utvide forsøksordningen fra 40 til ca 100 kommuner fordi en mente forsøket da blei så omfattende at det i praksis var en innføring av fornøyleskjøring. Motstand mot å øke antall forsøkskommuner fra 40 til 100, kan imidlertid ikke brukes som argument for at det ikke er nødvendig med forsøk i det hele tatt. Det er uforståelig og lite tillitvekkende at regjeringa ene dagen mener det trengs utprøving i minst 100 kommuner, for så neste dag mene at det kan gjennomføres en lovendring uten noen forsøk i det hele tatt.

Mangelen på kunnskap om konsekvensene av å åpne for fornøyleskjøring med snøskuter, sammen med meningsmålinger som sier at flertallet i befolkningen er i mot økt motorisert ferdsel i naturen, gjør at Friluftsrådene Landsforbund frarår regjeringas lovforslag.

Dersom regjeringa vil gå videre med å vurdere åpning for fornøyleskjøring med snøskuter, mener vi det må gjennomføres målretta utprøving med evaluering i et hensiktsmessig antall kommuner. Videre må erfaringer fra de foretatte forsøkene samles og evalueres, og det må

innhentes relevant forskning og erfaringer fra bl.a. Sverige og Finland. Innføring av fornøyelseskjøring med snøskuter er så omstridt og kan ha så vidtrekkende konsekvenser at det er viktig og nødvendig å ta seg tid til en slik kunnskapsbasert tilnærming.

FL vil trekke fram følgende momenter som bør vurderes nærmere på et bedre kunnskapsgrunnlag før en eventuelt vedtar lov som åpner for fornøyelseskjøring med snøskuter.

Verdigrunnlag. Vårt forhold til naturen.

Samspillet, samhörigheten og menneskets avhengighet av naturen er fundamentalt. Forståelse og respekt for naturens egenverdi og nødvendigheten av bærekraftig bruk og høsting, er grunnlaget for menneskets eksistens over tid. Slike holdninger formidles gjennom et friluftsliv som ikke belaster eller forbruker naturen unødige. For mange er fornøyelseskjøring med snøskuter, med forurensing, støy og forstyrrelse av dyreliv, et grunnleggende og verdimesig brudd med bærende prinsipper i vår friluftskultur.

Mange mennesker søker naturområder for å oppleve ro og stillhet, kjenne egen identitet og føle tilhørighet. Slike områder er et knapphetsgode. Disse kvalitetene forringes når områder tas i bruk til for eksempel fornøyelseskjøring med snøskuter.

Folkehelse

Mangel på fysisk aktivitet koster det norske samfunnet milliarder hvert år, og gir sykdom, for tidlig død og mistriivsel for den enkelte. Skolehverdagen, arbeidslivet og nødvendige gjøremål, kan løses med så lite fysisk aktivitet at det er helseskadelig. Vi må kompensere med å stimulere folk til mer fysisk aktivitet på fritida. Det er viktig å legge til rette for helsefremmende valg, heter det i andre sammenhenger. Vinterfriluftslivet - når hundretusener av nordmenn er på skitur en flott vintersøndag – er gull verdt for folkehelsen. Før en ved lovendring åpner for fornøyelseskjøring med snøskuter, bør folkehelsekostnadene vurderes. Det bør settes av statlige midler til aktivitetskampanjer som i det minste fører til at aktivitetsnivået opprettholdes.

Kartlegging og verdisetting av friluftsområder er viktig. Først.

Vi har per i dag for lite kunnskap om hvilke områder som er viktigst for friluftsliv. Et viktig og godt arbeid er satt i gang med kartlegging og verdisetting av friluftsområder. I andre sammenhenger framholder vi at det arbeidet må stimuleres og gjennomføres snarest mulig i alle landets kommuner. Et bærende prinsipp i opplegget for verdisetting, er at dette gjøres ensidig ut fra vurdering av friluftslivsverdiene slik at en får en best mulig faglig og objektiv verdisetting.

I utkastet til forskrift legges det opp til at en bare skal kartlegge og verdisetten friluftsområdene der løypene for fornøyelseskjøring planlegges. Dette bryter fundamentalt med det faglige opplegget for verdisetting, fordi en da blander sammen det faglige verdisettingsarbeidet med interessekonfliktene knytta til fornøyelseskjøring med snøskuter. For å kunne gjøre en helhetlig vurdering av hvilke områder som kommer i minst konflikt med kommunens viktigste friluftsområder, må sjølsagt friluftsområdene i hele kommunen kartlegges og verdisettes. Verdisettinga må gjøres først og uavhengig av planarbeidet for fornøyelseløyper.

Dersom en går videre med innføring av lovhjemmel for fornøyelseskjøring med snøskuter, ber FL om at forskriften endres slik at kommunen må foreta kartlegging og verdisetting av friluftsområder i hele kommunen før en går i gang med planlegging av eventuelle traseer for fornøyelseskjøring.

Beskytt barn og unges vinteraktivitetsområder

Stortinget har bedt om lokal forvaltning innenfor tydelige nasjonale retningslinjer (vår understreking). I forslaget til forskrift heter det at ”I planarbeidet skal kommunen ta hensyn til støy og andre ulemper for friluftsliv”. Stort mer utydelige nasjonale retningslinjer er det knapt mulig å gi.

Mange er opptatt av at de store, tilnærma urørte utmarksområdene er fri for støy og andre ulemper fra fornøyelseskjøring. Det er vi enige i – slike områder er viktige for manges livskvalitet. FL vil imidlertid enda sterkere framheve at løyper for fornøyelseskjøring med snøskuter ikke må komme i konflikt med eller fortrenge nærfriluftsområder som brukes av barn og unge til ulike former for vinteraktivitet. Når det foreslås et absolutt forbud mot løyper i nasjonale villreinområder, bør det være sjølsagt at de viktigste vinterfriluftsområdene for våre egne barn får et minst like klart vern. FL ber regjeringa i eventuelt videre arbeid med forskrift finne en hensiktsmessig og klar formulering som sikrer at vinterfriluftsområder for barn og unge ikke fortrenses eller forringes av voksnes løyper for fornøyelseskjøring med snøskuter.

Forholdet mellom nyttekjøring og fornøyelseskjøring med snøskuter

FL ser på snøskuter som et nyttig og viktig redskap for nyttetransport vinterstid, herunder for tilrettelegging for friluftsliv og for å bidra til sikkerhet og redningsaksjoner. Vi oppfatter at i hovedsak har en funnet fram til et greit regelverk for denne aktiviteten. Vi kan imidlertid ikke se at det er gjort et tilstrekkelig arbeid med å se traseene som brukes til nyttekjøring i sammenheng med det foreslåtte planregimet for fornøyelseløyper. For oss blir dette et ytterligere argument for å hevde at det faglige grunnlagsarbeidet for å fremme lovendringer ikke er tilstrekkelig.

Avslutning

Spørsmålet om fornøyelseskjøring med snøskuter er krevende. Det dreier seg om langt mer enn tekniske planregler etter Plan- og bygningsloven – det handler om grunnleggende verdier knytta til vårt forhold til naturen og bruk av den. Konsekvensene av å åpne for fornøyelseskjøring kan være dramatiske for bl.a. dyreliv og folkehelse. Men dette veit vi for lite om.

Forhistorien til den foreslåtte loven er ikke god. Årevis med forsøk i åtte kommuner er knapt evaluert. Forslag om å åpne for forsøk i alle kommuner som ønska det, blei oppfatta som en ”snikinnføring” og møtte massiv motstand, samt tvil om hjemmel i forsøksloven. Helomvendingen med å foreslå ny lov i ekspressfart uten flere forsøk i det hele tatt, synes ikke faglig fundert.

Saken er så viktig, verdimesig og prinsipielt, og kan gi så dramatiske konsekvenser, at den fordrer saklig og godt faglig arbeid. FL oppfordrer regjeringa til å ta den nødvendige tid til forsøk, kunnskapsinnhenting og evaluering, som grunnlag for et eventuelt framtidig lovforslag.

Vennlig hilsen
Friluftsrådernes Landsforbund

Morten Dåsnes
daglig leder